ପଦ୍ୟାଞ୍ଜଳି

ଶ୍ରୀ ଜାହ୍ନବୀଚରଣ ରଥ ବି. ଏ. ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପଦ୍ୟାଞ୍ଜଳି

[illegible]

ଶ୍ରୀ ବେଣୀଚରଣ ରଥ ବି. ଏ. ଙ୍କ ଦ୍ୱାରା
ପ୍ରଣୀତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ।

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ ।

Printed by V. Kar.
The Utkal Sahitya Press,
CUTTACK.
1921.

ମୂଲ୍ୟ ୦ • ୵

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଜଗବନ୍ଧୁ

|

କୃଷ୍ଣ

|

ମଧୁସୂଦନ

|

ବାଳକୃଷ୍ଣ

|

ଶିବାୟୁ

ମୋର ପିତୃଦେବଙ୍କ ପାଦପଦ୍ମରେ
ଏହା ଭକ୍ତି ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ପରମ
ଭକ୍ତିରେ ନିବେଦନ
ଅର୍ପିତ ହେଲା ।

ଶ୍ରୀ ଭାଗୀରଥି ଦାସ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଭୂମିକା ।

ଏହି କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁସ୍ତକର ଦଶ ଗୋଟି ଲେଖା ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ 'ଉତ୍କଳ ସାହିତ୍ୟ', 'ପ୍ରଦୀପ' ପ୍ରଭୃତି ପତ୍ରିକାମାନଙ୍କରେ ଏଥିପୂର୍ବେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସମୟରେ ମୋ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା। ଏ ସମସ୍ତ ଏକତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କରି ଏକ ପୁସ୍ତିକାକାରରେ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ସାହସୀ ହେଲି ।

୨୫।୧।୧୯୨୧ । ଶ୍ରୀ ଭାଗଣୀଚରଣ ରଥ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସୂଚୀପତ୍ର ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପଦ୍ୟାଞ୍ଜଳି ।

(୧)

ଫାଗୁଣି ।

ରାଗ — ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ ।

ଅହେ ବସନ୍ତ ଗାଇଁ   ଜଗତ ଜଗାଇଁ
ଦୂରନ୍ତୁ ଏ ଦେଶକୁ ।
ଅନ୍ଧାର ତପନ   ତତ୍ତ୍ଵମା ଢାଉଛି
ଏଡୁ ଲାବଣ୍ୟ ପପନ୍ତି । ୧ ।

ଘଡ଼େ ମୋ ଧନ୍ୟ   ଯେବେଣ ଅନୁକ୍ଷଣ
ଖେଳର ମଧେ ବନ୍ଧୁ ।
ହୃଷ୍ଟିର ଜଟ୍ଟିଳ   ତଣ୍ଡୁକୁ ନ ଚୁଁ
ଅଃର ଖ ମୂର୍ଚ୍ଛ କ୍ଷୁଦ୍ର । ୨ ।

ଏପାର ଅନ୍ତରୀ   ପ୍ରାଣୀଏ ଜଗାଇ
ଭଗାରନ୍ତୁ ଶୀଭ୍ରା ଭବେ ।
ବୁଝିନ୍ତୁ ଏ ଦେଶ   ତୁମ୍ଭର ବଚନ
ଏହା ଜଳ ଅନୁଭବେ । ୩ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଯେବେ ଲଜ୍ଜାମୟୁ   ଦଶର ଅଶ୍ରୁ
ଝରେ ଏ ଛାର ଜୀବନେ ।
ପଅଳୁ ନ ଦୂର   ଭକ୍ଷ୍ୟଲୁ ଦେବର
ଧରି ତବ ପାଦ ମନେ । ୮ ।

(୨)

ଦୁଃଖ ।

ବନ୍ଧୁ, ଯତ ଦେଲ   ଜନମ ମୋହର
ଏତ ଦାରୁଣ ଭୁବନେ ।
ଯୋଗିଁ ନ ଦଣ୍ଡ   ପ୍ରବଳ ଘଟଣ
ଏଭବ ଦୁଃଖ ଜଳନେ । ୨ ।

ଜୀବନର ବେଳ   କରୁଣ ଉତ୍ଥ
ଶୁଣି ମୋ କର୍ଣ୍ଣ ବଧୀର ।
ହୃଦବଦାରକ   ଦୃଶ୍ୟାବଳୀ ଦେଖି
ନୟନ ମନ ଅସ୍ଥିର । ୪ ।

ଅଛୁଟିଏ ଏଠ   ଯାତନା ଦରୁର
ଭଲେ ନିଷ୍ଠୁର ଭୁବେଣ୍ୟ ।
ଦୁର୍ଦ୍ଦନ୍ତ ଭ ଭବ   ପ୍ରାଣିଗଣ ଦେବେ
ତାହାର ତାରଣ ବେଶ । ୬ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦୁଃଖରୁ ମୋଚନ   ନାହିଁ ଲଭେ ଜୀବ
ପଡ଼ିବାକୁ ଥିବେ ଗଣ୍ଡି ।
ଦୁଃଖ ଚକ୍ର ପାରେ   ଅଙ୍ଗାରକ ପରି
ତହିଁ ଯବ ତୁମ୍ଭ ହସ୍ତ । ୮ ।

ଏତେକ ମାଗୁଣି   ବନ୍ଧୁ ଭବ ପାଦେ
ଘୋର ଦୁଃଖେହିଁ ନ ଭୁଲବ ।
ତୁମ୍ଭର ମହିମା   ତୁମ୍ଭ ଅବସ୍ଥାନ
ସର୍ବେ ପୂର୍ବା ମୁହିଁ ଦେଖେ । ୧୦ ।

(୩)

ଆଶା ।

ସ୍ୱପ୍ନ ମୋହକ   ଜୀବନର ତଷ
ନବ-ନୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପାଗରେ ।
ଶୋକର ମେଘ   ଘୋଟିଅଛୁ ତାକୁ
ମୋହ-ଝଞ୍ଜା ପତନରେ । ୨ ।

ବାହୁବାକୁ ଯତ୍ନ   ନାହିଁ ମୋ ଶକତ
ବୁଦ୍ଧି ବଳ ଲୁପ୍ତ ପ୍ରାୟ ।
ଅନ୍ଧ ମୁଁ ହେ ଦେବ   ବର୍ଦ୍ଧାବ କେତେ
ଦେଖାଅ ମୋର ସହାୟ । ୪ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଜାହାନ୍ତୁ ତ ଜେତୁ   ପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ ଜନ
ପାଶେ ଜନ୍ମ ହେବେ ମୋର ।
ଅଶ୍ରୁ-ବାଣୀ ତହୁଁ   ହସ୍ତରୁ ଚୂଳର
ସନ୍ତାପ ଭସିବେ ଦୂର । ୭ ।
ନୋତକ ନୟନ   ମୁହିଁ ଦୋଚାଉ
ଦଟେ ହୃଦେ ଶାନ୍ତି ଲେବେ ।
ଚାହେଁ ନବେ ମୁହିଁ   କର୍ଣ୍ଣଧାର ପଥ
ଭସିବେ ଯାଉ ଅବଶେ । ୮ ।
ସୁଧର ପଛାଏ   ଥାଉ ପତିବ୍ରତ
ତରୁଗଣ ଭୂମେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଶୁଣାନ୍ତୁ ମୋହିତ   ଏକୋଷ ପରଶେ
ନବ ନବ ଆଶା ବାଣୀ । ୧୦ ।
ଛୁଟିବୁ ସିନ୍ଧ ତ   ମୋହ ଅନ୍ଧକାର
ନବୀନ ଆଶା ପ୍ରବେଶ ।
ହେବ କର୍ଣ୍ଣଧାର   ପ୍ରସାଦେ ମୋହର
ଦୁଃଖର ଏ ଯାତ୍ରା ଶେଷ । ୧୧ ।

(୪)

ବନ୍ଦନା

(୨)

ଘୁଞ୍ଚ ହେ ! ଅବସର ପ୍ରଭୁ   ଦୟା ସାଗର ।
ସଂସାର ଭୀଷଣ ସାଗରୁ   କର ହେ ପାର । ୧ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପ୍ରଚଣ୍ଡ ତରଙ୍ଗସମୂହ   ମୋର ଅନ୍ତରେ ।
ଭୀଷଣ ନିନାଦେ ଗର୍ଜ୍ଜିଣ   ଲାଗେ ନିରନ୍ତରେ ।୪।
ସବୁର ଯୋଗାଇ ଅନ୍ତରେ   ଅପାର ଭୟ ।
ଅପାର ଭୀଷଣ ସାଗରୁ   କର ହେ ପାର ।୬।

(୫)

ବନ୍ଦନା

(୯)

କରୁଣାମୟ ଜଗଦୀଶ   ହେ ଈଶ ସଦୟ ।
ମୋହର ଘୋର ପାପରାଶି   କର ହେ କ୍ଷୟ ।୨।
ଦେଖୁଛ ଦିବ୍ୟ ଜ୍ଞାନେ ମନ   ହେ ଦୟାମୟ ।
ତଥାପି ପାପ ପ୍ରଲୋଭନେ   ହେଉ ଅଥୟ ।୪।
ଯେପରି ଶୁଷ୍କ ପାପ ଲାଗି   ପାଇବ ଲକ୍ଷ ।
ଅଧମ ପ୍ରାଣେ ଅବିଳମ୍ବେ   ଦଣ୍ଡ ହେ ଧୀକ୍ଷା ।୬।
ମଜ୍ଜା ସଙ୍କଟ ସାଗରରେ   ହୋଇଣ ମଗ୍ନ ।
ଜୀବେ ମରଣ ସମ କଷ୍ଟ   ବୁଝିଲି ଜାଣ ।୮।
ଅଟ ତୁମ୍ଭେ କ୍ଷମାନିଧି   ହେ ବିଶ୍ୱପାଳ ।
ତେବେ ବିପଦୁ ପାଏ ରକ୍ଷା   ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଧ୍ୟାୟି ।୧୦।
କର ହେ ତାରେ ଉଦ୍ଧାରରେ   ଶାନ୍ତିକୁ ଦାନ ।
ଅଭୟ ପଦେ ଅନୁକ୍ଷଣେ   ପଶେ ଶରଣ ।୧୨।
ହେ ଶତେ ! ତୁମ୍ଭ ବିନା କେହ   ନାହିଁ ଦୟାଳ ।
ଏହି ଧାରଣା ମୁହିଁ ମନେ   ସ୍ଥିର ଅଟଳ ।୧୪।

Digitized by PPRACHIN, SOA

(୨)

ଊଷାକାଳୀନ ବିହଙ୍ଗସଙ୍ଗୀତ ।

—:—

ବର୍ଷି ବୃକ୍ଷ ଡାଳେ ଚଞ୍ଚୁ ମେଳିଲେ
ଏ ଗୀତ ଗାଉ ବହଙ୍ଗ ।
ଧରଣୀ ଉପରେ ଉଠେ ହୁଆଳୁଣୀ
ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ବ ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗ । ୧ ।
ଊଷା ଲଗାଇଁ ଫୁଟିଛ ପଦ୍ମମା
କରୁଛୁ ତଷି ବର୍ଣ୍ଣନ ।
ଏ ଅପୂର୍ବ ଭବ ଜାଗେ ମୋର ପ୍ରାଣେ
ଶୁଣି ତୋ ଅମୃତ ସ୍ୱନ । ୨ ।
ସ୍ୱଚ୍ଛ ସ୍ରୁ ଧରଣୀ— ଚାହିଁ ଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣରେ
ଦେଖୁ କି [illegible] ମନ୍ତ୍ରର ।
ଉଦ୍ୟା ପଥବର ବନ୍ଧୁ ବୃନ୍ଦ ଗାଳେ
ଦୋଳିବାକୁ ଭଟପର । ୩ ।
ଏ ଅବା ପ୍ରଭାତ ସ୍ୱରୁ ବେଶ ଦେଖି
ହୋଇଣ ଅଛେ ବସ୍ତୁ ।
ଧାଇଁବ ନନ୍ଦସ ଛାଲି ଦେଉଅଛୁ
ମହାନନ୍ଦେ ବନ୍ଦେଶ । ୪ ।
ଲଭ ତୋ ଅବର୍ଣ୍ଣ ଉଡ଼ାଁ ମୃତ୍ୟୁ ନବ
ହୋଇ ଜୀବ ସଙ୍ଗେ ଡାକ୍ତର ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ବନ୍ଧୁଙ୍କ ବାନ୍ଧିଲା   ହୃଦରେ ଯାମ୍ନେଣ
ପୁତ୍ର ନ ଭରେ ପ୍ରକାଶ । ୧୦ ।

ଏ ପବନ୍ତ ଭାରେ   ବପାଂ ମୂର୍ଚ୍ଛ ଧର
ଝୋର ଅଜଙ୍ଗେ କିନ୍ତୁଭ ।
ନ ରେଜ ଭଜପ   ଭଦଗ୍ଧ ପଣ୍ଡପ୍ର
ବେଘାଂ ଅନ୍ତ୍ର ନବ୍ଯାଗର । ୧୨ ।

ମନ୍ଦ ମଳୀରଣ   ସୁଗନ୍ଧ ବହଣ
ବାଜରର ତୋ ସଙ୍ଗୀତ ।
ଶ୍ରବଣ ମାଧବେ   ସକଳ ପ୍ରାଣିଙ୍କ
ମନ ହୁଏ ପୁଲକେତ । ୧୪ ।

ବେ ବନ୍ଦନବର   ଏଉଭ ମାତର
ତୋଳୁଅ ମୋ କ୍ଷୁଦ୍ର ପ୍ରାଣ ।
ଜଭ ତ୍ରୋଷରେ   ଜାଗି ତୋ ସନ୍ତରେ
କରେ ବନ୍ଧୁ ସ୍ତବ ଗାନ । ୧୬ ।

(୬)

ପଞ୍ଚବଟୀ ବନେ ସୀତା ।

ନଟବାଣୀ ବୃତ୍ତ ।

ଜନକର ବହୁମେଖଳା ରୂପିଣୀ ।
ପୃତନାସ୍ର ଗୋଦାବରୀ ସ୍ତରଟିନୀ । ୧ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ତଃଦେଶ ପଞ୍ଚବଟୀ ଘନ ବନେ ।
କୁଟୀର ଅଦୂରେ ବସି ଖେଳାଉନେ । ୪ ।
ଘୂର୍ଣ୍ଣମନେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ରାମପ୍ରିୟା ।
ତାରୁଣି ଗଗନେ ପ୍ରଦୋଷର କ୍ରିୟା । ୬ ।
ଦୁଲ୍ଲଭର ପେଖ ମନୋହର ନୃତ ।
ଦେନେ ବିହଙ୍ଗଙ୍କ ମଧୁର ସଙ୍ଗୀତ । ୮ ।
ମୋହୁ ତ ନ ଥିଲା ତାଙ୍କର ମାନସ ।
ବସିଛନ୍ତି ଦେବୀ ହୃଦୟ ନୀରସ । ୧୦ ।
ଭାବୁଛନ୍ତି ମନେ ଧରି ଏକଧ୍ୟାନ ।
ଅଚଳ ଅଟଳ ପ୍ରତିମା ସମାନ । ୧୨ ।
“ବନ୍ଧୁ ଛଡ଼ାଇଲୁ ମୋ ପୋଡ଼ା କପାଳେ ।
ଭୁଞ୍ଜିବାକୁ ଦୁଃଖ ଏ ଯୁବତୀ କାଳେ । ୧୪ ।
ଛଡ଼ାଇଣ ଦେବ୍ୟ ଉପେ ଧାରବାନ ।
ରଖିଲୁ ଆଣି ଏ ଭୀଷଣ କାନନ । ୧୬ ।
ହରାଇଣ ପୁର ସଖୀଗଣ ସଙ୍ଗ ।
ଦେଖାଇଲୁ ବନ ପଶୁ ପକ୍ଷୀ ରଙ୍ଗ । ୧୮ ।
ଛଡ଼ାଇଣ ପଟ୍ଟବସ୍ତ୍ର ଅଳଙ୍କାର ।
ପିନ୍ଧାଇଲୁ ଅଙ୍ଗେ ବେଶ ତାପସୀର । ୨୦ ।
କାହିଁ ସେହୁ ଦୁଗ୍ଧଫେନ ସମ ଶଯ୍ୟା ।
କାହିଁ ଏ କର୍କଶ ଭୂଶଯ୍ୟା ଦଶା । ୨୨ ।
କାହିଁ ସେ ମଧୁର ପାୟସ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ।
କାହିଁ ଏ ଅପକ୍ୱ ଫଳର ଭୋଜନ । ୨୪ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପ୍ରାଣାଧିକ ପଛ ଶ୍ରୀରାମ ଚରଣ ।
ତୁର ଯା ନ କଲୁ ତୋ ପଦେ ଶରଣ । ୨୭ ।
ଏ ମୋର ବାପଦେ ଯେତ ଭାଙ୍ଗ ପଦ ।
ପାପୋରୁଚ୍ଛ ମନ୍ଦ ଦୁଃଖ ଅବସାଦ ।" ୨୮ ।
ଧନ୍ୟାଗମେ ଦେବୀ ଫେରବେ କୁଟୀର ।
କମଳ ନୟନ ପୋଛ ପୋଛି ନୀର । ୩୦ ।

(୮)

ଅଜ ବିଳାପ ।

ରାଗ—ରାମକେରୀ ।

ଉଦ୍ୟାନେ ଅଧୀନ ସ୍ୱଜନ
ରଘୁନନ୍ଦନ ଅଜ ।
ଗମ୍ଭୀର ଶୋକରେ ଦୋଇଛ
ମ୍ଳାନ ମୁଖପଙ୍କଜ । ୧ ।
ସେ ଅବସ୍ଥା ବୋଲେ ନିଜାର
ଇନ୍ଦୁମତୀ ଶରୀର
ବତ୍ସଳ ନିର୍ଝର ସମାନ
ବେନି ନୟନୁ ଝର । ୨ ।
ତୁଟେ ଯନ୍ତ୍ର ମାର ବତନ୍ତୁ
ଜୀବେଷ୍ଟ ନୃପ ଦୋଳେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଏ ଜନ୍ମ ତ ଜନ୍ମ କେଥାଉ
ନ ନେଲ୍ଲ ମୋ ପଞ୍ଚଣ । ୭ ।
ଏପର ପଢ଼େ ତହ ଏ
ଦାରୁଣ ଦୁଃଖଭାର ।
ଧରଣ ମୋହର ଏ ଛଇ
ରକ୍ତମାଂସ ଶରୀର । ୮ ।
କଠିନ ଦେବେଙ୍ଗେ ଭଜ୍ଜତ
ଛାଟେପ ଯାଏ ଛଉଳ ।
ସନ୍ତାପ-ଅଗ୍ନିରେ ମୋ କ୍ଷୁଦ୍ର,
ହୃଦ ଉତ୍ଥୁଛ ଜଳ । ୧୦ ।
ଏଥିଁ ରେ କୃର ପୂର୍ବମାଜା
ସାଧନ୍ତୁ ଏ କୁକର୍ମ ।
ଦକ୍ଷିଣ ମସ୍ତରେ ଏ କର୍ଣ୍ଣି
ଏବଶନ୍ତୁ ଦୁର୍ନାମ । ୧୧
ଏଥିଁ ରେ ପ୍ରେମ୍ବିପି ମୋହର
ଯେ ଗଲ୍ଭ ଭଞ୍ଜନ ।
ନ ଦେଲ ସ୍ୱଗୀରେ ତ୍ତଉର
ବଢ଼ଅଛୁ ମଜ୍ଜନ । ୧୪ ।
ଏ ଦୋଷ ଦେଖିଣ ମୋହର
କଲ୍ଲ ମତେ ବର୍ଜନ ।
ନ ଗୁହଣ ଏବେ ଜୋଡ଼ବ
ହନୁମାର ଅଞ୍ଜନ । ୧୬ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଫେଳ ଓ କେବେହେଁ ମୀନାକ୍ଷୀ
　　ଯନ୍ତ୍ର ସ୍ୱନମିଳନ
ପୋଷିଣ ମନରେ ଯେ ଆଶା
　　ଭଞ୍ଜିବ ଏ ଜୀବନ । ୧୮ ।
ଲୁହ ଦେ ଦଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ରବଭ
　　କେ ବଧଲ୍ଲ ମୋ ପ୍ରିୟା ।
ପ୍ରବଳ ବିଚ୍ଛେଦ-ଅନଳେ
　　ଯେ କ୍ଷୁଦ୍ରନ୍ତ୍ର ମୋ ହୃଦ । ୨୦ ।
ଲୁହ ପାଇ ଓ ପକ୍ଷିଦଳ
　　ଦାନ୍ତୁଁ ଏ ପୁଷ୍ପମାଳା ।
ଶୂନ୍ୟମାର୍ଗେ ପଡ଼ ନାଶିଲ୍ଲ
　　ମୋହର ଶଳାଗଲା ।" ୨୨ ।
ଏମନ ସମୟେ ବଶିଷ୍ଠ
　　ମହାବୃଷିଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ।
ଅଜ୍ଞା ପାଇ ନୃପ ସନ୍ନିଧେ
　　ଜଣାଇଲ୍ଲ ସନ୍ଦେଶ । ୨୪ ।
ହେ ଦେବ ତୁମ୍ଭର ପ୍ରେୟସୀ
　　ଥିଲେ ସୁରଅଙ୍ଗନା ।
ଶାପଭ୍ରଷ୍ଟା ହୋଇ ମର୍ତ୍ତ୍ୟରେ
　　ଲଭୁଥିଲେ ବେଦନା । ୨୬ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଶାପ ଅନ୍ତେ ଏବେ ନ ରବ
ମହର୍ଷିଙ୍କ ଶାପରୁ ।
ଲଭ ସୁଖ ଭୁଜଙ୍ଗମାଳ
ମୁକ୍ତ ହେଲେ ଭସ୍ମୋରୁ । ୨୮ ।
ଏଥିପାଇଁ କେବେ ବିବେକ
ଛୋଡ଼ିବ ସେ ତାଡର ।
ମୂଢ଼ ଜନେ ହିନା ବୁଝନ୍ତି
ନ ବୁଝିଣ ଅସ୍ଥିର । ୩୦ ।
ଶତ ଧକ୍କା ଖାଇ ହେଲେ
ନ ପାଇବ ଶିକ୍ଷା ।
ଘାଣିଏ ଲବନ୍ତି ବଳରୁ
ଯେ ଯା କର୍ମ ଅବଶ । ୩୧ ।

(୯)

ଶକୁନ୍ତଳାଙ୍କ ପ୍ରଣୟପତ୍ର ଲିଖନ ।

ସେ ବନ ମଧ୍ୟରି   କଣ୍ୱଙ୍କ ଆଶ୍ରମ
ମାଲିନୀ ନଦୀର ତୀରେ ।
ରମ୍ୟ ତପୋବନ   ଦେଇ ବହୁଯାଏ
ପୁଣ୍ୟ ସ୍ରୋତସ୍ୱତୀ ଧୀରେ । ୧ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ନାନା ବନପୁଷ୍ପ   କୋମଳ ବ୍ରତତୀ
ମାଳେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ତପୋବନ ।
ଫଳପୁଷ୍ପଭର   ହୋଇ ଦର୍ଶକଙ୍କ
ମୋହୁଛି ନୟନ ମନ । ୬ ।
ମୃଗ ମୃଗୀଗଣ   ନିଃଶଙ୍କ ଚିତ୍ତରେ
କରୁଁ କରୁଁ ବିଚରଣ ।
ଠାବେ ଠାବେ ଗ୍ରୀବା   ଟେକିଣ କୋମଳ
ତୃଣ କରନ୍ତି ଚର୍ବଣ । ୭ ।
ସହର୍ଷଚିତ୍ତା   ଶକୁନ୍ତଳା ସେହି
ନେଇ ସଖୀ ସଙ୍ଗତରେ ।
ଏକଦା ଗ୍ରୀଷ୍ମ   କାଳରେ ପ୍ରବେଶ
ହୋଇଲେ ଲତାକୁଞ୍ଜରେ । ୮ ।
ସ୍ୱେଦରେ ନିଦାଘ   ତାପରେ ତାପିତ
ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିରହବେଦନା ।
ସୁକୁମାରୀ ଅଙ୍ଗେ   ଜନମ ତୃଷ୍ଣା
ଅଯତ୍ନଜନ୍ମ ଯାତନା । ୧୦ ।
ଅଙ୍ଗରେ କଳ୍ପିତ   ମୃଣାଳ ବଳୟ
ତୁଟେ ପୁଷ୍ପହାର ଛଡ଼ା
ତାଙ୍କାର ସ୍ୱଚ୍ଛ   ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ
ଦେହ ତ ନ ଶୁଭ୍ର ଲୋଡ଼ା । ୧୧ ।
ତଥାପି ଲଳନା   ରୂପେ ଜଗୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ
. ସର୍ଗର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଅପ୍ସରା ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ରୁକ୍ମିମ ଭୂଷଣେ ନଷ୍ଟ ହୁଏ ସେନା
ଧନ୍ୟ ଲାବଣ୍ୟପସରା । ୧୪ ।

ନବ ଦୂର୍ବାଦଳ ଅଣ୍ଡି ପଶୀଦଳ
ଉଠରେ ଖେଳାରେ ଶଠା ।
ଡଙ୍କରେ ସ୍ଥଦଗ ଶସ୍ତନକୁ ବଲ
ଦୁଃଖ ସ୍ମରଣେ ଭ୍ରଯ ମହା । ୧୬ ।

ନାନା ଉପାଯ୍ରେ ଭଲେ ଦେଁ ସଖୀଏ
ଦୁଃଖିନୀଙ୍କୁ ସଦା ସେବା ।
ନୋହିଲ ଡାକ୍ତର ତାପ ଉପଶମ
ବାରହ ଶଣ୍ଡ୍ରିବ ଦେବା । ୧୮ ।

ଙ୍କେତ୍ରେ ବେକ ପଣୀ ପୂର୍ବ ବାରମ୍ବାର
ସୋର ସନ୍ତାପ ଦାରଣ ।
ଲକ୍ଷାରରେ ବାଳା ଷଡଂସ୍ୱାପ ଦେଭ
ଧୀରେ ବହିଲେ ଗରନ । ୨୦ ।

“ଯେଉଁ ଧନ୍ ପଣି, ‘ସ୍ୱଜର୍ଷି ଦୁଷ୍ମନ୍ତ
ଯବ ହେଲ ଦେଠ ମୋର ।
ସେହୁ ଧନାବଧି ହଧଲେ ମୋ ମନ
ଏ କୌଣଜେ ଠଲ୍ଭେର ।” ୨୨ ।

ଲଭଣ ଅସ୍ୱାପ ଷଣକେ ସଢାଣେ
ସଖୀଏ ସହାଯ୍ୟ ଭହେ ।,
ପ୍ରେମଭରେ କପୀ ଦେକଁଣ ଜଳଧି
ଅନାଦରେ ଦେବେ ବହେ ? । ୨୪ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସଖୀଏ ସବୁରୁ କହିଣ କରୁଣ
ଉପାୟେ କଲେ ସ୍ଥିର ।
ପ୍ରଣୟ ପତ୍ରିକା ଲେଖିଣ ରଚନା
ଦେବାକୁ ରାଜାଙ୍କ କର । ୧୭ ।
ସଖୀଙ୍କ ମତରେ ହୋଇ ଏକମତ
ସୁଧଶ୍ରୀ ରଚିଣ ପତ୍ର ।
ଲେଖିଲେ ଯେସଣି ନଖ ଭରେ ସେହି
ସୁକୋମଳ ପଦ୍ମପତ୍ର । ୧୮ ।
"ହେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ, ତୁମ୍ଭ ମନୋଭାବ ମୁହିଁ
ଜାଣି ତ ନାହିଁ ଉପର ।
ମାତ୍ର ସନ୍ତତ କରୁଛି ଅବଶ
ବିରହ ଚିନ୍ତା ତୁମ୍ଭର ।" ୨୦ ।
ଭାଗ୍ୟବଶୁଁ ଏଣେ ଦୁଷ୍ମନ୍ତ ରାଜନ
ଲୁଚି ଲତା ଅନ୍ତରାଳେ ।
ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାର ଦେଖୁଥିଲେ ଧୀରେ
ଦଗ୍ଧ ବିରହ ଅନଳେ । ୨୧ ।
ଶୁଣି ପତ୍ର ଭାଷା ଅଧୀର ସହସା
ହୃଷ୍ଟ ହୋଇ ସମ୍ମୁଖରେ ।
ଭେଟିଲେ ସୁନ୍ଦରୀ, ଦେଖି ଏ ସନ୍ଦେଶ
ଚରଣଦାସ ଭଜନରେ । ୨୪ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

୧୦

କେରାଣ୍ଡିମାନ ପ୍ରତି ।

ମନୁଷ ଜନ୍ମର ବୃଥାର ପ୍ରାଣୀର ।
ଯାତୁଅଛେ ଯନ୍ତ୍ରେ କେରାଣ୍ଡ ଗାର । ୨ ।
ଅଷ୍ଟ ଲୁପ୍ତ ଶୁଭ୍ର ଶାଳ ଗିଦ୍ଦେରର ।
ସୁ ବାର ଗାହାର ଦସ୍ତୁମ ଦାଗର । ୪ ।
ଦେଖିଛୁ ସେଣିରୁଁ ଦୃଷ୍ଟୋଯରେ ତୋର ।
ପାଯ୍ନନ୍ତନ ଦୃଷ୍ଟ ଭେଳେ ଭେଳେ ବାର । ୬ ।
ସେ ମୋହନ ଛବି ସେ ଅପୂର୍ବ ଶିଷ୍ୟ ।
ରହିଛି ଅଙ୍କିତ ହୃଦୟେ ମୋହର । ୮ ।
ବନ୍ଧୁରୁ ସ୍ୱପନେ ସ୍ୱପ୍ନ ସେଭଣ ।
ତାହିଁ ଲୁଗୁଳ ରୁ ନେଇ ସେ ତପନ । ୧୦ ।
ଦେଖିଛୁ ତୋ ବେଶ ବହୁଷା ଗୃହରେ ।
ମେ ଶ୍ୟାମଳ ଛବି ମୁଁ ତ ବସ୍ତ୍ର ପାରେ । ୧୨ ।
ଦେଖିଅଛୁ ପୁଣି ନବାସ ଝରୀଚଥ ।
ଦନ୍ତା ଜ୍ୟୋତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଗ୍ନି ବେଗ ମାଟଥ । ୧୪ ।
ତାହିଁ ତା ତାହାର ଦେବ ଅନ୍ତର ।
ପଟେ ବ ସ୍ଥାରେ ଅଳକା ବୃଥର । ୧୬ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଅଶ୍ରି ଝୁରେ ପଣ   ଚୋଢ଼ କୋଢ଼େ ଥଲେ ।
ଗ୍ରାଜଶି ଖତର   ଦକ୍ଷ ଗଉତରେ । ୯ ।
ଦେଖୁ ଭ ତାହାଙ୍କ   ଚଦନ୍ତକୁ ବାଟେ ।
ନ ଭଙ୍ଗିଲ ଅବ   ସନ୍ଦେହ ମନରେ । ୧୦ ।
ଲୁଚ୍ଛ ଅଙ୍କ ସାକ୍ଷୀ   ପର୍ବ ଅଙ୍ଗଭର ।
ଅଗର ଡାହାଣୀ   ଗାଙ୍କେ ଶୁଣିବାର । ୧୧ ।
ମଣ୍ଡି ନାଙ୍ଗି ଅଙ୍ଗ   କଟେଛନ୍ତି ସ୍ୱଜନ ।
ନାଙ୍ଗି ଭ ତୋ ଦେଶେ   ଭାଙ୍ଗି ସଦନ । ୧୨ ।
ହଉଲକୁ ଟୋଲି   ମନ୍ଦୁର ମିଟେର ।
ନ ଦେଖି ଏ ତେଣୁ   ମନେ ପ୍ରତ୍ୟୁତ୍ତର । ୧୩ ।

(୧୧)

ଉଦ୍ୟାନରେ ଯୁବତୀର ଚିନ୍ତା ।

ଝପିଲ ମନ ମୋର   ଏକେ ଚଞ୍ଚଳ ।
ଝପି ହୃଦୟ ହୁଏ   ଏକେ ବ୍ୟାକୁଳ । ୧ ।
ଘରେ କାହାରେ କାହିଁ   ନ ଲାଗେ ମନ ।
ବଢିଲ୍ଲ ଅପି ଏ ଭ   ପରିବର୍ତ୍ତନ । ୨ ।
ସେଥିପାଇଁ ଅଳୟାଏ   ଭ ଆନନ୍ଦରେ ।
କଟାଉଥିଲି ଦିନ   ଏ ଉଦ୍ୟାନରେ । ୩ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଏ ଦେଶ ସ୍ୱର୍ଗ ଅଚ୍ଛ ଉଦ୍ୟାନ ସ୍ଥଳ ।
ଶୋଭୁ ତ ନାହିଁ ପୁଣି ଦିଶୁ କୋକିଳ । ୮ ।
ଫୁଲ ଫୁଲ ବସୁନ୍ଧ ପୁଷ୍ପ ଚମ୍ପକ ।
ତଥାପି ବାହୁଡ଼ି ମନ ଛନ ଛନ୍ନ । ୧୦ ।
ପାଶେଁ ମାଳତୀ ଲତା ଡ଼ାକେ ସତ୍ୱରେ ।
ଫେଡ଼ ପାରେ ସନ୍ଦେହ ଗଲେ ତା ଆଗେ । ୧୨ ।
ଅବଳା ଅଟେ ବିନା ମାଳତୀ ପ୍ରାୟ ।
କାହିଁ ତାହାର ପ୍ରାଣ ଲତା ଆଶ୍ରୟ । ୧୪ ।
ଦେଖ ଜଡ଼ାଇଣ ମହାବୃକ୍ଷେ ତନୁ ।
ଅନ୍ତର କରନ୍ତି ବସ୍ତୁ ଦୁଃଖ ମନୁ । ୧୬ ।
କୁସୁମ ସମ୍ଭାରେ ସେବ ମହାତନେ ।
ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ସଦା ପ୍ରାଣପ୍ରିୟପଦେ । ୧୮ ।
ନ ଜାଣେ ଦେବ ତାହାକୁ ଏ ମୋହର
କୁସୁମାଞ୍ଜଳି ମୋଦେ ପ୍ରୀତ୍ୟୁପହାର । ୨୦ ।

(୨)

ଶୋକ—ଗୀତିକା ।

କାହିଁ ହେ ପୁଣ୍ୟାତ୍ମା ଅଛ ତୁମ୍ଭେ ଏବେ
ତଡ଼ବଙ୍କ ମଠେ ଧୀରେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ତବ ପୁତ୍ରମୁଖ   ହେରୁ ମୋ ମାନସ
ଗମ୍ଭୀର ଶୋକକୁ ବାରେ । ୨ ।
ତୁମ୍ଭ ପାଇଁ ଅଶ୍ରୁ   ନୁହେ ଶସ୍ତର୍ଭିନ
ତୁମ୍ଭ ଦୁଃଖ ଅଛୁ ଯଥ ।
ସୁଶାନ୍ତ ସାଗରେ   ଭାସି ଯାଉଅଛି
ତୁମ୍ଭର ଜୀବନ ତରୀ । ୪ ।
ନ ଥିବ ତୋଫାନ   ଭିତା ଝଞ୍ଜାବାତ
ପ୍ରାଣରେ ଦେବାକୁ କଷ୍ଟ ।
ଗ୍ରୀଷ୍ମର ପ୍ରତାପ   ବା ଶରତ ଶୀତ
ନ କରିବ ସୁଖ ନଷ୍ଟ । ୬ ।
ପାଉଅଛୁ ମୁକ୍ତି   ଲଭୁଅଛୁ ଶାନ୍ତି
ଅଛୁ ମୋର ଦୁଃଖ ଦିନ ।
ଭାଧ ଭାଧ ଦଣ୍ଡେ   କାଳ କଟାଇଣ
ସ୍ମଶାନରେ ହେଲ ଲୀନ ।୮।
ହୋଇଛ ତ ଦୂର   ବାହ୍ୟ ଆବରଣ
ମାନବ ଚକ୍ଷୁ ସମ୍ମୁଖେ ।
ଥାଇ ଯାହା ସଦା   ସେ ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ଦୃଶ୍ୟ
ଗାଢ଼େ ଲୁକ୍କାଇଣ ଅଶେ । ୧୦ ।
ସୁଖ ସ୍ୱପ୍ନ ଅବା   ଦେଖାଦେଉ ଆହେ
ଦର୍ଶାଅ କିପାଇ ଥରେ ।
ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ବକ୍ଷେ   ରହିଛ ଆଶ୍ରୟେ
ମାନବ ଦୁଃଖର ଦୂରେ । ୧୨ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ତୁମ୍ଭର ଚରଣର ପ୍ରେମର ଲହରୀ
ତାସୁ ହୃଦୟେ ମୋହର ।
ତୁମ୍ଭର ପ୍ରଗାଢ଼ ଅନୁରକ୍ତି ଓ ଆଶା
ରହୁକୁ ପ୍ରାଣରେ ମୋର । ୧୪ ।
ତବୁ ଏ ସମସ୍ତ ମୋ ଏକାନ୍ତ ପଥ
ଉଜ୍ଜ୍ୱଳରେ ଅଲୋକିତ ।
ଦେଉ ଶିକ୍ଷା ମୋର ଦୁର୍ବଳ ମାନସେ
ବହିବାକୁ ଯା ଉଚିତ । ୧୭ ।
ସେଦିନୁଁ ମେଲାଣି ମାନ ଶାନ୍ତ ପ୍ରେମେ
ଦେଉ ସେ ମୁକ୍ତି ଉଭୟ ।
ମୋର ଉଦ୍ବୋଧନେ ମୋହ ପାଇଁ ତୁମ୍ଭେ
ନୋହିବ କେବେ ଦୁଃଖିତ । ୧୮ ।

(୧୩)

ଭଲାଡ଼ ଦୁର୍ଗ ଦର୍ଶନ ।

ସ୍ୱଗ-ମଙ୍ଗଳ ।

ଏକି ଦୃଶ୍ୟ ଅଛ ମୋର ପଡ଼ଇ ନୟନେ ।
କେତେ କେତେ ଭାବ ଆସି ଉଥୁଳଇ ମନେ । ୨।
ହରଷ ବିଷାଦ ଏକସଙ୍ଗେ ଉପୁଜଇ ।
ବର୍ଣ୍ଣି ପାରିବ ବା କ୍ଷୀଣ ଲେଖନୀ ମୋ କାହିଁ ।୪।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପୂର୍ବରେ ବିସ୍ତୃତର ଜଳାଧାର ସ୍ଥାନ ।
ପଶ୍ଚିମେ ଶୋଭେ ଶସ୍ୟାଳ ଦେବୀ ଗିରିମାଳ । ୬ ।
ପାର୍ଶ୍ୱେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ନଦୀ ଯାଏ ଶୁଭ୍ର ସ୍ୱଚ୍ଛ ଧାରା ।
ପ୍ରସ୍ତରର ଶୋଭାବର୍ଣ୍ଣି ଏକ ମୁଖ ପର । ୮ ।
ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାପତ୍ୟର କେଦାରର ପନ୍ଥ ।
ବେଦ ଭଟ୍ଟ ଓ ଶାନ୍ତରେ ଶକ୍ତି ଝଙ୍କନ୍ତି । ୧୦ ।
ସୁମସର ଦୁର୍ଗପାଏ ଏକାନ୍ତ ଯୋଜନ ।
ଜବ୍ଜାର୍ଣ୍ଣ ଦେଖିଲେ ସ୍ୱପ୍ନା ଅଛି ଶଙ୍ଖ୍ୟମାନ । ୧୨ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ନାରାୟଣ ବ୍ୟାଘ୍ରଦେବୀ ଆଦ ।
ନାନା ଦେବ ଦେବୀଙ୍କର ମନ୍ଦିର ବହୁତ । ୧୪ ।
ଅତୀତ ଗୌରବ କଥା ମହନ୍ତ ବଖାଣି ।
ଧନ୍ୟ ବୀରଗଣଙ୍କର ଯଶରାଶି ପୂର୍ଣ୍ଣି । ୧୬ ।
ଜୁଲ୍ମହାଡ଼ ଉପରେ ନିର୍ମିତ ଦୁର୍ଗ ଗଡ଼ ।
ଅହା ତା ଅବସ୍ଥା ଆଜ ଶୋଚନୀୟ ବଡ଼ । ୧୮ ।
ଯା ହୋଡ଼ ଅଙ୍କସ୍ଥ ସ୍ୱଳ୍ପ ବୁଧ ବୀରଙ୍କର ।
ତାହିଁ ଆଜ ବନ୍ୟଜନ୍ତୁ କରନ୍ତି ବିହାର । ୨୦ ।
ଶତ୍ରୁସ୍ୱନ୍ଧ ଶୋଭା ଯହିଁ ଯୁଦ୍ଧବାଦ୍ୟ ବେଳ ।
ନିର୍ଜନ ଶାନ୍ତ ଆଜି ଏବେ ସେ ସ୍ଥଳ । ୨୨ ।
ଅରେ ନିଷ୍ଠୁର କାଳ ଅଦ୍ଭୁତ ତୋର ରଚନ ।
ଘଟାଇଛୁ ଆଣି ତା ଅଦ୍ଭୁତ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ୨୪ ।
ତାହିଁ ଗଲା ସେହି ସୁମସର ସଞ୍ଚରଣ ।
ତାହାନ୍ତି ସୃଷ୍ଟି ସେ ସମସ୍ତ ମହାସ୍ମରଣ । ୨୬ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଧନଞ୍ଜୟ, ଦ୍ରୁପଦ, ସବ ଓ ଶ୍ରୀଧର ।
ସେତେ ଧାମ ଲଭିଲେ ଦୁଃଖର ଗୋଚର ।୨୮।
ପଢଛନ୍ତି ସବେ ଭାଇ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ବଦନେ ।
ଭାରତ ପଢନ୍ତି ମାନ ଯଶସ୍ୱୀ ବଦନେ । ୩୦ ।

(୧୪)

ସାବିତ୍ରୀ ପୂଜା ।

ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶୁଭ ଯୋଗେ ଆଜ ଏ ଉତ୍କଳେ
ଉଷିଲା କି ଦିନମଣି ।
ରମଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଦେଖୁ ରଡ଼ି
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଅମାବାସ୍ୟା ରାତି ।୧।
ଦେଖ ପ୍ରତ୍ୟୂଷରୁ ଶୁଦ୍ଧ ପୂତ ମନେ
କେତେଣ ଶଯ୍ୟା ଉଠନ୍ତି ।
ପରମ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସାବିତ୍ରୀ ଦେବୀଙ୍କ
ଧ୍ୟାୟନ୍ତି ମନରେ ଚିନ୍ତି ।୪।
ଦେଖେ ଯତନରେ ମଣ୍ଡି ଛନ୍ଦି ସୂତ୍ର
ଅଷ୍ଟ ଏ ଶୁଭ୍ର ସୁନ୍ଦର ।
ପ୍ରତ୍ୟେକେ ସାବିତ୍ରୀ ବଳେ ଦେବେ ପୂରେ
ପୂର୍ବର ବାଞ୍ଛା ମନର ।୬।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପ୍ରାତଃକର୍ମ ସାରି	ସ୍ନାନ କରାଇଣ
ଉଷ୍ଣ ତୋଇଛନ୍ତି ବାଳୀ ।
ଦେହଶୌଚ ଅନ୍ତେ	ଦ୍ୱାରଦ୍ୱାର ବାନ୍ଧ
ଶୋଭା ପାଉଅଛି ଫୁଲ । ୮ ।

ମହାଭକ୍ତିଭରେ	ଦେବୀଙ୍କ ସ୍ତବନ
ଭାଟ ଛନ୍ତି ଉପଚାରେ ।
ନବୀନ ଡାଳର	ସୁଦୀର୍ଘ ଛତ୍ର
ଅତି ଆନନ୍ଦ ମାନସେ । ୧୦ ।

କେତେ ଯତନରେ	ପକାଉଛନ୍ତି ବସି
ଦେବୀଙ୍କ ପୂଜାସମ୍ଭାର ।
କେଳ ଦେବା ଲାଗି	ହସ୍ତେ ଥାଳ ସେନ
ଚାହେଁ ଦୁଅନ୍ତି ବାହାର । ୧୧ ।

ତୋଳି ପଦ୍ମ ପଦ୍ମ	ଘରବେ ଗୁଞ୍ଜନ୍ତି
ଗ୍ରାମର ମଣ୍ଡପ ଦିଗେ ।
ଯହିଁ ବସିଛନ୍ତି	ଗ୍ରାମ ପୁରୋହିତ
ପୂଜା ସାରିବେବେ ବେଗେ । ୧୪ ।

କେତେ ଗଳ୍ପ କଥା	ମନ୍ଦିର ଗଡରେ
ଯାଉଛନ୍ତି ସବୁ ବାଳା ।
କେ ପିନ୍ଧିଛି ଧଡ଼ି	କେ ପୁଣି ବସନ୍ତ
ଅନର୍ଘ ଜେଉ ପରା ଡଙ୍ଗୀ । ୧୨ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଯଜ୍ଞ ବେ ପିନ୍ଧନ୍ତୁ   ଲଙ୍ଗ ଯାନ୍ତ ଶାଢ଼ି
ଲେଢ଼ ବା ଗୋଲ୍ଲପି ଛୁଣ୍ଡ ।
ଭାର ଭିନ୍ ଝରୀ   ମଣ୍ଡ୍ରିତଛୁ ଝିନ
ଜିଇ ରକାରୁପେ ଯାନ୍ତ । ୯ ।

ବେକ ନେଶ ଟାନ୍ତେ   ଝଣ୍ଟକର କଣ୍ଟି
ଦଶଇ ଭ ମନୋହର ।
ଗଣ୍ଡୁରେ ରନ୍ଦ୍   ଡାଲିମାରେ ଚେପ ଛ
କଣଭ ଡିନା ଭ୍ରମର । ୧୦ ।

କର୍ଣ୍ଣରେ ଭାନ୍ତଙ୍କ   ଝମ୍ପି ମଣ୍ଡି ଲଢ଼ି
ପୁଣି ଝଲକା ଯୋଢ଼ିଭ ।
ନାସାପୁଟେ ସ୍ଥଳେ   ନଥ ନାଢ଼ଚଣା
ଷରୁ ଭ କଢ଼ି ନୂଡ଼ର । ୧୧ ।

କମ୍ବୁ କଣ୍ଠେ ଭାର   ଯୋଡ଼େ ଗୃପପର
କା ରଙ୍ଗ ଯୋଢ଼ିଶା ମାଳ ।
ଲମ୍ବିଅନ୍ତୁ ପୁଣି   ହୃଦୟେ ଚାହାର
ଧାନ୍ୟ ଟା କଣ୍ଟି ମାଳି । ୧୨ ।

ହସ୍ତରେ ବଜସ୍ତ   ଭୁଜେ ତାଡ଼ବନ୍ଧ
କଙ୍କଣ ଭ ଯତନେ ।
ଡଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗୁଳି   ଯୋଡ଼ି ବଡ଼ାଭଣ୍ଡି
ମୁଦି ଲଭଇ ରଡନେ । ୧୩ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଏଥିବେଳେ ଦେଖି ବାଳା ଉଭଅଛି
ଲୁପର ଦୋଷ୍ୟଙ୍କ ଶଳା ।
ଅଜାତାଶତ୍ରୁ ପାଦେ ତାର ଶୋଚିବ
ପାଣ୍ଡବ ନୃପ ଭଲା । ୨୮ ।
ମଣ୍ଡପେ ଯାଇଣ ଏହି ଏହି ବୋଲ
ପଞ୍ଚପୁତ୍ର ପର ବାଜୀ ।
ପୁରୋଧା ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ବଧିମଛେ ପାଇ
ତତେ କଥା ଗଲା ମେଲି । ୩୦ ।
ତଦାପି ମ ପ୍ରାପ୍ତେ ସାମନ୍ତଗଣ
ଶୁଣନ୍ତି ଯେ ପୁଣ୍ୟ କଥା ।
ଓଢ଼ଣା ଦେଇଣ ବୃକ୍ଷ ଅନ୍ତ ଦେଇ
ଦେବା ଯୋଡ଼ଅଛି ମଥା । ୩୧ ।
ଶୁଣ ଶୁଣ ପୁଣି ପାଣ୍ଡବୀ ଚରିତ
ପାଣ୍ଡବାନଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ।
ଦେବ ନୟନରୁ ବୁହାନ୍ତି ଲୋତକ
ଲୁହରେ ହୋଇଣ ବବଶା । ୩୨ ।
ତଥା ସେତେ ବେଳୁ ଲବଣ ଅଯଥ
ଯୋଦ୍ଧା ନେଇ ଦେଖାଅଛି ।
ଦେଖାଇ ଓଜଗି ଭଟଣ ପ୍ରସନ୍ନ
ରାଜନ କୁଳଧୁଳେ । ୩୩ ।
ମୁଣ୍ଡାପରସାଦ ସେହି ବାନ୍ଧୁଛନ୍ତି
ଅନ୍ତର୍ଯାମୀ ଜନେ ଉରବେ ।

ଅଣକୁଁ ପିଶୁଙ୍କ ମଝରେ ବାଧ୍ୟେଣ
ମେଳୁଥାନ୍ତୁ ବନ୍ଦିଭବେ । ୩୯ ।
ଜୟ ମା ପାବନେ ! ଭବ ଅଧିଷ୍ଠାନେ
ଉତ୍କଳଲଳନା ପ୍ରାଣେ ।
ହୋଇଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ପ୍ରସୂତ ଅଭୀଷ୍ଟ
ଦେଇ ଦିବ୍ୟ ବୃତ୍ତି ଧନେ । ୪୦ ।

(୧୫)

ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ନରସିଂହ ଦାସଙ୍କ
ମୃତ୍ୟୁ ଉପଲକ୍ଷେ ।

ଥରହର ମୋ ଲେଖନୀ ଗାତ୍ରର କମ୍ପନେ ।
ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ନେତ୍ର ବେନି ଝୁରେ ଅନୁକ୍ଷଣେ । ୨ ।
ଶୋକଭରେ ସଙ୍କୁଚିତ ମୋହର ହୃଦୟ ।
ନବକ ନୈରାଶ୍ୟ ବହ୍ନି ମନରେ ଉଦୟ । ୪ ।
କି ବୋଲି ଗାଇବି ଗୀତ ବାକ୍ୟ ନ ସ୍ଫୁରଇ ।
ସେହି ନାମ ଉଚ୍ଚାରିଲେ ପ୍ରେମ ଅଙ୍କୁରଇ । ୬ ।
ଦିଶଇ ସେ ସୌମ୍ୟମୂର୍ତ୍ତି ନୟନ ବଳନ୍ତ ।
ଉପାୟ ତ ଅନ୍ୟ ନାହିଁ ବୋଲି ଚାହିଁ କି । ୮ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ହତଭାଗା ଗଞ୍ଜାମ ତ ହୋଇଛି ଉତ୍ସନ୍ନ ।
ହରାଇଛି ଯେଣୁ ଅଜି ତାର ଶିରୋଧନ ।୧୦।
କେ ବୁଝିବ ବସି ଅଜ୍ଞ ଦୁଃଖିନୀର ଭାବ ।
କେ ତଡ଼ିବ ଏଥୋ ବାଧା ଦଶା ଉଦ୍ଧାର ।୧୨।
କେ ବହିବ ସ୍ୱାର୍ଥ ତ୍ୟାଗ ଦେଶର ମଙ୍ଗଳେ ।
ଚଢ଼ାଇବ ବାଟ ଅଜ୍ଞ ପାନ୍ଥର ଗହଳେ ।୧୪।
ବହୁପୂର୍ବ ଭାଇ ଅଛ ରେବ ଉଦ୍ୟାନ ।
ଯାଇଛନ୍ତି ବନ୍ଧୁ ଯହିଁ ଲଭିବେ ଅମର ।୧୬।
ଭାଇ ଏକା, ମାତା ଦୁଃଖ ନ ଦୂରିଲା ମଜ ।
ଯାହା ଲଗା ବଇଠିଲେ ଦେଶରେ କି ଭଳ ।୧୮।
ଲୁହେ ଯେ ତ ନରସିଂହ ନାମେ ନୁହେ ନାମେ ।
ସୁଶୋଭିଲୁ ଶଳେ ଅବା ସେ ଅମରଧାମେ ।୨୦।
ଏ ଜଗୁର ଅନ୍ତ ଛୁଡ଼ି ଅଛେ ରେ ଅଳକ ।
ଧାପର ବନ୍ଧୁଲୁ ସେହ ହୃଦୟୁ ଅଚଳ ।୨୨।
ଭଲ ମନ ଯାହିଁ ଖଣ୍ଡି ଛୋଡ଼ର ବନ୍ଧୁର ।
ଯାହା ପାଇ ତୋ ଜୀବନେ ଭରୁ ନାହିଁ ଗାର ।୨୪।
ତଳୁ ଚିନ୍ତା ପକ୍ଷୀର ଧନ୍ୟ ଶେ ଶରୀର ।
ଛଡ଼ ନ ପାରବୁ ନଷ୍ଟ ଗୁଣରାଣି ଭାର ।୨୬।
ଧନ୍ୟ ରେ ଶ୍ମଶାନ ଭୂମି, ତୁହି ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ।
ପୁଣ୍ୟାତ୍ମା ପ୍ରବରେ ତୁହ ଅଜି ଦେଲୁ ପୁଣ୍ୟ ।୨୮।

(୧୨)

ଗଞ୍ଜାମର ସୁସନ୍ତାନଦ୍ୱୟ ।

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଦଇଯୁଗ, ଧନ୍ୟ ରେ ଜନମ ।
ଲେଖିଲେ ପ୍ରେମେ ଅମର ତୁମ୍ଭ ନାମ । ୨ ।
ଦେଖାଇ ଗଲ ଯେଉଁ ଆଦର୍ଶ ପଥଣ ।
ଉଦ୍ଧବ ତରବାଳପାଏ ଦେଖିଯ୍ୟମାନେ । ୪ ।
ସ୍ୱଦେଶର ହିତେ ଦେଇଥିଲ ମନ ପ୍ରାଣ ।
କେତେ ଜଣ କରେ ତୁମ୍ଭ ପଦାନୁସରଣ ? । ୬ ।
କେତେ କଷ୍ଟ କେତେ ଦୁଃଖ ସହିଲ ନୀରବ ।
ନ ହେଲ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଭଜେ ମାତ୍ର ମାତୃସେବାବ୍ରତ । ୮ ।
ଦେଶମଙ୍ଗଳେ ସମର୍ପି ଥିଲ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆୟୁ ।
ନେଇଥିଲ ସେହୁ ତଥା ଶେଷ ପ୍ରାଣବାୟୁ । ୧୦ ।
ଦେଇଗଲ ଯେଉଁ ନବ ଆଶା ନବ ବଳ ।
ଭ୍ରାତୃବର୍ଗ ଆଜ ଭୁଞ୍ଜୁଛନ୍ତି ତାର ଫଳ । ୧୨ ।
ଭୁଞ୍ଜିବେ ପୁଣି ସେହୁ ଫଳ ଧବ ସନ୍ତାନ ।
ମହା ଆନନ୍ଦରେ ଗାଇ ତୁମ୍ଭ ଯଶ ଗାନ । ୧୪ ।
ଅହେ ଦେଶବାସିଗଣ ତୁମ୍ଭ ବେଦନ ନାମ ।
ଅନୁସର ତାଙ୍କୁ କର ସାର୍ଥକ ଜୀବନ । ୧୬ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

(୧୬)

ଋତୁବୈଚିତ୍ର୍ୟ ।*

ରାଗ—ଗୁଜ୍ଜରୀ ।

ଅହା ଏ ଋତୁଙ୍କ ମିଳନ ।
ଆନନ୍ଦେ ଗ୍ରାସଇ ମୋ ମନ । ୨ ।
ବସନ୍ତ ଶୀତ ବର୍ଷା ଗ୍ରୀଷ୍ମ ।
ଏ ଋତୁଙ୍କ ସମାଗମ । ୪ ।
କୋକିଳ ମଧୁର କୂଜଇ ।
ପକ୍ଷୀ ପାଦପରେ ରଡ଼ି । ୬ ।
ନାନାବର୍ଣ୍ଣ ପୁଷ୍ପ ପ୍ରକାଶ ।
ହୋଇଣ ହରନ୍ତି ମାନସ । ୮ ।
ପ୍ରାତେ ସୁଶୀତଳ ପବନ ।
ପ୍ରବହେ ଶରତାଗମନ । ୧୦ ।
ଶରଦ ଜଳ ଏ ନିର୍ମଳ ।
ଜଳେ ପଦ୍ମ ଫୁଟି ଶ୍ୟାମଳ । ୧୨ ।
ପୃଥ୍ୱୀ ଜାହ୍ନ ଅଛି ସବ ।
ଭରଇ ତାହାକୁ ମଙ୍ଗଳ । ୧୪ ।

---

* ସନ ୧୯୦୧ ର ସେପ୍ଟେମ୍ବର ମାସର ଦେଶପ୍ରଚାରରେ ମାନ୍ଦ୍ରାଜ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ସାମୟିକ ପତ୍ର ପ୍ରଥ ପ୍ରଶ୍ନ ଦର ଏହି ଜବାବି ଲିଖିତ ହୋଇଥିଲା ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଜନମର ଅଶେଷ ଚାହ ।
ହେବ ପୋଷଣ ଯାଏ ପୂର । ୧୭ ।
ଅଚିରେ ଆସୁ ନିବାସ ।
ତା ଗାଏ ସଞ୍ଚାର ମେଘ । ୧୮ ।
ସୃଷ୍ଟିର ବଡ଼ିମ ମହିମା ।
ହେବା ଜଳଦ ଭାର ସୀମା । ୨୦ ।

(୧୮)

ଝଡ଼େଶ୍ୱର ।

ରାଗ— ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ ।

ସମସ୍ତ ଭୁବନେ ଶୋଭାମୟ ତୁମେ
ଯେଉଁ ପ୍ରେମ ସ୍ଫୁରିନା ।
ନୃତ୍ୟେ ରଙ୍ଗ ଯୋଗ ଘ୍ରାଣଭର ସ୍ୱଚ୍ଛା
କେଣୁ ଅଂଶରେ ନଭନ । ୧ ।
ଅଯଥା ଉଦାସ ଦେଶବାସୀଙ୍କର
ତପନ ପୂର୍ବ ଉଦ୍ଭୁଜ ।
ପୂର୍ବ ଶୋଭା ସହିତ ଅଖଣ୍ଡ ରଶ୍ମିରୁ
ଭାଗ ଜ୍ୱଳନ ଝଳକ । ୪ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସ୍ୱର୍ଗ ପଥକ ରମ୍ୟ ବନସ୍ଥଳୀ
ଦକ୍ଷିଣୋତ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଗତ ।
ବୃକ୍ଷ ଶୈଳମାଳା ପାଇଲେ ସ୍ଥାପିତ
ଝାଙ୍କେଶ୍ୱରେ ପର୍ବତ । ୭ ।
ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ମୂର୍ତ୍ତି ଝାଙ୍କେଶ୍ୱର ଅବ
ଦେବ ଦେବୀଙ୍କ ମନ୍ଦିର ।
ବର୍ଷକେ ଏକଦେ ପ୍ରବଳ ସଭତ
ଦେଶଯାତ୍ରୀଗଣଙ୍କର । ୮ ।
ସେ ଗିରିଶ୍ରେଣୀରୁ ଯାହା ଦୋଳ ଦେଖ
ବନସ୍ଥଳୀ ସ୍ନାନଗଣ ।
ଅଷ୍ଟମ ଦରେଶ ଦ୍ୱାଦଶ ଦେଶପଦେ
ଦେଇଥାନ୍ତି ମନ ପ୍ରାଣ । ୧୦ ।
ଅନେଯାଏ ପୁଣ ଶୋଭଇ ଯା ଦେହେ
ନୀ ଧୂନ୍ୟ ଶୈଳମାଳା ।
ଖୋଲଣ ବାଦାର ଏକ ସୁସୁନ୍ଦର
ପୁଷ୍ପ ନିର୍ମଳ ଝରଣ । ୧୧ ।
ଶୈଳପଦପ୍ରାନ୍ତ ଝାଙ୍କେଶ୍ୱର ଗଙ୍ଗା
ଦେବ ଦେବୀଙ୍କର ପଦ ।
ଯାଇ ଉତ୍ତରରେ ଅନ୍ତଃସ୍ଥଳରେ
ଭେଦ ଧୌତ କରନ୍ତ । ୧୪ ।
ଗିରି ଉତ୍ତୁଙ୍ଗ ଅଟେ ସୁପଚିତ ଏକ
କୁଣ୍ଡରେ ଡୁବ ପଡନ୍ତ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ତାଳମା ତୁଳାଣି ଯେଉଁ ତୋମୁଖି
ଯଦା ବ ଶୋଭନ ପୃଷ୍ଠ । ୧୭ ।
ବୃତ୍ତ ବହୁ ଭସ୍ମ ଚମ୍ପକ କେତକ
କେତେ ଫଳ ପୁଷ୍ପ ବୃକ୍ଷ ।
ସେ ଲାବଣ୍ୟଧାର ଶୋଭଣ ଅଲସ୍ୟ
ଯେଉଁକନ୍ଧ ବୃଦ୍ଧ ପାଣ । ୧୮ ।
ଉପର ଅଙ୍ଗରେ ଶୋଭି ସୁନାଅଧ
ପଟ୍ଟରେ ଦୁମାଳି ।
ଝଣନ୍ତି ପାଦରେ ଶୋଭନେଇକୁ
ଦେଖାଇ ପଡ଼ୀତ ତାଳ । ୨୦ ।
ମନ୍ଦ ମନ୍ଦ ଗତି ସୁଗନ୍ଧ ସଙ୍ଗୀତ
ଚନ୍ଦ୍ରଦେବ ଝଙ୍କାର ।
ଭଲୁ ଛନ୍ଦା ଭଜେ ସୁଦୂର ପଞ୍ଚକ
ବସି ହସ୍ତାଗେ ଶୁଣଇ । ୨୨ ।
ଦନେ ତ ଅଧନେ ଶୋଭେ ଦରଶନ
ଯାଇ ଶୋଭ ଯମବେଶ ।
ଶୋଭର ପଦ୍ମ ଶାନ୍ତ ସଧାଧାର
ବୃକ୍ଷ ହୁଅନ୍ତି ମୋହିତ । ୨୪ ।
ସେ ରୂପମାଧୁରୀ ଉପୂରବ ବେଶ
ଦରେ ତରୁ ଲବୁଜର ।
ଜନ୍ମାଏ ହରଡ ଜନ୍ମଣ ପଙ୍କେ
ଅଶା-ଲତା ଅଙ୍କୁର । ୨୭ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ସେ ମୋହନ ଛବି ବର୍ଷଣେ ଢାଳି
ହୃଦୟେ ଥିଲ ଉଛୁଳି ।
ଯାତନା-ଉତ୍ତାପ ନାହିଁ ଆଉ ଆଜ
ସେ ଧନ ପାଉଛୁ ଖୋଜି । ୨୯ ।
ଅଛି ନେଇ ଦେଶ ଅଛି ସେହି ଦୃଶ୍ୟ
ଅଛି ପୂର୍ବ କାନ୍ତିମାନ ।
ନାହିଁ ସେ ଶୈଶବ ନାହିଁ ସେ ଯୌବନ
ଯେଣେ ଖୁଣ୍ଟି ପାନଗାନ । ୩୦ ।

(୧୯)

ମେଘ ପ୍ରତି ।

ରାଗ—ଚକ୍ରକେଳି ।

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ରୂପ ଶ୍ୟାମଳ ଘନ ।
ଅଟେ କି ସୁନ୍ଦର ତୋ ଦରଶନ । ୧ ।
କାହୁଁ ଆଣି ପାଲି ଧରିଲୁ ଅମ୍ବୁ ।
ଦୁଃଖୀ ମନ ଜାଣି ସୁଧା ଦଇଣ୍ଡୁ । ୨ ।
ଅଛି କି ତୋହର ଭେଦ ଗୁଳଟ ।
ଅଟୁ ଯେଣୁ ରୂପ ବନ୍ଧୁପାଳକ । ୩ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ପୁଷ୍ପଶର ତାପ   କରୁ ନୁ ଦୂର ।
ତୃଷାର୍ତ୍ତ କଣ୍ଠରେ   ଦେଉ ନୁ ନୀର । ୮ ।

ଧନ୍ୟ ତୋ ପ୍ରସାଦେ   ଶ୍ୟାମଳ ବେଶ ।
ଧରଣୀ ହୁଏ   ପ୍ରେମେ ପରବେଶ । ୧୦ ।

ତେବେ କାଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ   ବର୍ଷ ଗହ୍ୱରେ ।
ହୋଇଥାଏ ଯେବେ   ତ ଅନୁଗ୍ରହେ । ୧୨ ।

ଅଶ୍ରୁ ରୂପ ଯାଇ   ମିହିର ଶିରେ ।
ବହାଉ ତା ଶୋକ   ଅନନ୍ତାମ୍ବରେ । ୧୪ ।

ଯେବେ ତୋର ଅଙ୍କେ   ଚାତକା ପକ୍ଷୀ
ମର୍ତ୍ତ୍ୟବାସୀ ବୃନ୍ଦ   ଯାଏ ଉନ୍ମଦ । ୧୬ ।

ନାଚଇ ମୟୂର   ତୋ ଆଗମନେ ।
ଗୀତ ଗୁଞ୍ଜ ବୋଲ   ଆନନ୍ଦମନେ । ୧୮ ।

ଜନ ଦେବଦେଶ ଗେହ,   ତୃଷ୍ଣା ଗଗନେ ।
ଦର୍ଶନେ ଅଙ୍କୁରେ   ପ୍ରେମ ତା ମନେ । ୨୦ ।

ତୋହ ବିନା ଭବେ   ସବୁ ପ୍ରଳୟ ।
ଜଳିବ ପ୍ରାଣିଏ   ହୋଇ ଅଥୟ । ୨୨ ।

ପର ଉପକାରେ   ସଦା ତୁ ରତ ।
କେବେ ଶିଖିବି   ମୁହିଁ ତୋ ବ୍ରତ । ୨୪ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

(୧୦)

ପ୍ରାର୍ଥନା ।

୧

ପାପିଷ୍ଠ ପ୍ରଭୁ ଯୋଡ଼ି ହସ୍ତ ପଦ୍ମପାଦେ ।
ତାରି ମହାପାପୀ ପ୍ରତି ସ୍ୱାମୀ ଦୟାବାନ । ୨ ।
ପୋଷିଅଛୁ ପାପ ବହୁ ଆଶା ଗୂଢ଼ ହୃଦେ ।
ତଥାପି ତାହାଙ୍କୁ ଦେଉ କ୍ଷମା ପ୍ରଦାନ । ୪ ।

୨

ଚାହୁଁ ନାହିଁ ଜନ ପ୍ରଭୁ ବିଷ ସମେ ଧନ ।
ଗୃହେ ନାହିଁ ସୁଖ ବନ୍ଧୁ ସୁଖ ବା ରତନ । ୨ ।
ଉଚ୍ଚ ପଦ ବା ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ୁ ନାହିଁ ଯାନ ।
ଦେଇ ମାତ୍ର ଅନ୍ତରରେ ଶାନ୍ତିକୁ ଦେ ଦାନ । ୪ ।

(୧୧)

କୁଞ୍ଜବନେ ରାଧା ।

"ଗୋ'ଷପା ଦୁଃଖ କାଳେ" ଧ୍ୱନିରେ ।

କୁଞ୍ଜ ବନ ଦେଖେ
ଦେଖି ସଖୀ ଭଣାଉଲେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଦୁଦଣ୍ଡ ନିଶି   କୃଷ୍ଣ ଆଗମନ
ବୃନ୍ଦାବନ୍ତ ବେଳା ଲକ୍ଷ୍ମେ । ଦେ ଅନୁଷ୍ଠେଣ । ୧ ।

ପ୍ରେମପୁଷ୍ପ ଡୋର କରେ
ଧରନ୍ତି ମୋଦଭରେ ।
କାକୁଞ୍ଜ ବିହାରୀ   ମୁରଲୀଧାରୀଙ୍କୁ
ତୁଦେ ବାନ୍ଧିବା ଆଶାରେ । ଭାଗ୍ୟବତୀ ର । ୨ ।

ଦଳ ଅପି ଅବଧାନ ।
ଚନ୍ଦ୍ରମା ଶୋଭେ ଗଗନ ।
ଅଧରେ ଶୁଣନ୍ତି   ରବରେ ଡେବଲ
ନାଗ ଚଳଚଳ ସ୍ଵନ । ବେ କୁଞ୍ଜବନ । ୩ ।

ଯୌବନେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କୁଟୀର ।
ମୃଷ ଗଙ୍କେ ଭା ଉପର ।
ଏଡାଶ ଲାଗିଣ   ପୀଡ଼ିଲ ଅବଶେ
ନିର୍ଦ୍ଧୟ କୃଷ୍ଣମଣ୍ଡଳ । ଯେ ଗୃହାବଳ । ୪ ।

ଘୁଞ୍ଚି ପଦେ ଦେଲ ଚଉ
ଧାଉନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ନରବ ।
ଧୂଳିଧାର ପାଇ   ବଇଶନ୍ତି ଦୁଃଖୀ
ଖୁଣ୍ଟି ବୃନ୍ଦୁ କୃଷ୍ଣ ପଥ । ପ୍ରେମେ ସୁଜାତ । ୫ ।

ଜଗି ଜଗି ଦେଖା ଥକ୍ତ ।
ଏକନ ଧାଇଁ ଉଠେ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ହୃଦୟ ବ୍ୟାକୁଳେ ଗଲ ଧ୍ୟାଯ ତେଜ
ଝଡନ୍ତ ଶୋକରେ ଡୁଷି । ହେ ଜଳଜାକ୍ଷୀ । ୬ ।

ତ ନଥିର ହେବେ କ୍ଳାନ୍ତ ।
ପାଟ୍ଟସାହୁରେ ପାପ ପଥ ।
ଏ ଲଣାଢାଲରେ ଲଗାଇ ଷଢ଼ରେ
ମତେ ନିକୁଞ୍ଜେ ଏକାନ୍ତ । ହେ ଯଶୋବନ୍ତ । ୭ ।

ନୂହେ ଯଦ ମୁଁ ଲୁଚନ,
ତର୍ପା ଢୁଷରେ ମୋ ମନ ।
ଅଗାଧ ଜଳରେ ଅନାଥ ବାଳାକୁ
ନେଇ ବଧାଇଲେ ପୁଣ । ଗୋପୀରମଣ । ୮ ।

ଅଚ୍ଛନ୍ତ ହେ ଦୀନବନ୍ଧୁ ।
ଲେଖେ ଶ୍ୟାମ କୃପାସିନ୍ଧୁ ।
ତ ମଣ ଜେଜାଣି ନାରିଦୁହମଣି
ନା ଧୁଷଇରେ ବପଦୁଁ । ହେ ଗୋପଚନ୍ଦ୍ର । ୯ ।

ବଢବାକୁ ଦାପୀ ପ୍ରେମ,
ଧନ୍ୟ ହେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ।
ପାପୀଙ୍କା ତ୍ରାଥାକୁ ଏ ମୋର ଲେଖଣ
ଦଅନ୍ତୁ କରୁଣାଧାମ । ବୈକୁଣ୍ଠ ସର୍ପ । ୧୦ ।

ଗଲେ ପିଳା ଜୀବ ଯିବ ।
ଦୃଷ୍ଟ ପ୍ରେମ ନେ ଦେଖିବ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

ଘନଘୋର ବେଳ   ପରଘୋରେ ଅବା
ପାଦପଙ୍କଜ ପାଇବ । ଦ୍ବାରେ ଦଇବ । ୧୧ ।

ପଛେ ତ ଅଣା ରଖିବ,
ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖ ଦେଖିବ ।
ଯନ୍ତ୍ରଣ ଭେଳବା   ଢାଳରେ ଅଥବା
ଅଭୟପଦ ଛୁଇଁବ । ବହୁଁ ତରିବ । ୧୨ ।

ଏବେ ତନୁ ମାଏ ଯାଉ,
ଲତାମୂଳେ ଲୁହ ହୋଉ ।
ଅଶ୍ରୁ ଧାରାରେ   ଲତା ଭିଜାଉଛୁ
ପକ୍ଷୀ ଦୃଷ୍ଟ ବଳେ ହୋଉ । ଗତ୍ରେ ଜୁମୁଉ ।୧୩।

ଶ୍ରୀମଗ ଅଜାଢେ ଯାଉ
ବେନି ତଳ ଉତ୍କର୍ଷେ ପାଉ ।
ପ୍ରାଣପ୍ରିୟତମ   ପ୍ରେମିକ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣେ
ଲେ ଅଶ୍ଳେଷ ଝଣ୍ଡ । ତେଣ୍ଣୁଙ୍ଗ । ୧୪ ।

Digitized by PPRACHIN, SOA

(୨୨)

କ୍ରୋଧ ।

ମାନବର ଅଟେ ରିପୁ ପ୍ରବଳ ।
କ୍ରୋଧଟି ଜାଣ ହେ ସ୍ୱାରୁ ସକଳ । ୨ ।
କ୍ରୋଧଟି ଅଟଇ ବଡ଼ ସମର୍ଥ ।
ସର୍ବନାଶକର୍ତ୍ତା ଏହା ଯଥାର୍ଥ । ୪ ।
କ୍ରୋଧକୁ ଆଶ୍ରୟ କରେ ଯେ ଜନ ।
ହୁଅଇ ତାହାର ଆୟୁଷ କ୍ଷୀଣ । ୬ ।
ଧୈର୍ଯ୍ୟକ୍ଷୟକର ଅଟଇ କ୍ରୋଧ ।
କର ତାହା ଦୂର ବଢ଼ଣ ମୋଦ । ୮ ।
କ୍ରୋଧ ରିପୁ ଅଟେ ଶମନ ସମ ।
ଏବେ ବୈତରଣୀ ବୋଲି ତା ନାମ । ୧୦ ।
ସନ୍ତୋଷ ଅଟଇ ନନ୍ଦନବନ ।
ଶାନ୍ତି ପୁଣି କାମ- ଧେନୁ ସମାନ । ୧୨ ।
ତେଜ କ୍ରୋଧକୁ ଲଭ ସନ୍ତୋଷ ।
ଭୁଞ୍ଜିବ ସଦାରେ ଶାନ୍ତି ଅଶେଷ । ୧୪ ।

Printed by V. Kar. The U. S. Press, Cuttack.

Digitized by PPRACHIN, SOA

Digitized by PPRACHIN, SOA